

LAKIALOITE 23/2009 vp

Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tämä on rinnakkaislakialoite hallituksen vaalirahoituksesta antamalle esitykselle HE 13/2009 vp. Aloitteessa ehdotetaan hallituksen ehdotuksesta poiketen ehdokkaan vaalirahoituksen rajoittamista myös vaalikampanjan kokonaiskuluijen osalta. Lakialoitteen mukaan ehdokkaan vaalikampanjan kulut eivät saa kunnallisvaaleissa ylittää 20 000:ta euroa, eduskuntavaaleissa 100 000:ta euroa, europarlamenttivaaleissa 200 000:ta euroa eivätkä presidentinvaalin en-

simmäisessä tai toisessa vaalissa 2 000 000:aa euroa. Kulujen ylärajojen summat ovat vaali- ja puoluerahoitustoimikunnan välimietinnön ehdotuksen mukaiset.

Lisäksi aloitteessa ehdotetaan hallituksen esityksestä poiketen vähintään kuukautta ennen vaalipäivää annettavasta vaalirahoituksen ennakkoilmoituksesta, jossa on oltava suunnitelma vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista.

PERUSTELUT

4 §. Ehdokkaan vaalirahoituksen rajoitukset. Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vaalikampanjan kuluille euromääräiset ylärajat. Kansanedustajien ja varaedustajien ilmoitetut kampanjointikustannukset ovat nousseet viime vuosina rajusti. Kun vuonna 2003 keskimääräinen kampanja maksoi reilut 23 000 euroa, oli tuo summa vuonna 2007 jo 39 700 euroa. On hyvä laittaa merille, että yllä olevat summat ovat keskimääräisiä ja ehdokkaiden kampanjoissa on ollut myös huomattavasti suurempia summia käytössä.

Kansainvälisesti on esimerkkejä siitä, että vaalibudjettien koolle on asetettu rajoituksia. Ainakin Kanadassa, Ranskassa, Italiassa, Portu-

galissa ja Ranskassa on käytössä eriasteisia rajoituksia vaalibudjettien koolle.

On selvää, että kallistuvat vaalikampanjat asettavat erilaisista taloudellisista lähtökohdista tuleville ihmisille eriasteiset kynnykset asettua ehdokkaaksi ja ne myös vääjäämättä osittain ovat vaikuttamassa valituksi tulemiseen. Sen johdosta vaalikampanjoille on asetettava katto-rajat.

11 §. Ennakkoilmoitus. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi velvollisuus laatia ja toimittaa ennakkoilmoitus vaalirahoituksesta valvovalle viranomaiselle vähintään kuukautta ennen vaalipäivää. Ehdotuksella halutaan lisätä ehdokkaiden vaalirahoituksen läpinäkyvyyttä ja

tuoda äänestäjille tärkeää lisätietoa myös ehdokkaan taloudellisista tukijoista ennen vaalipäivää.

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Laki

ehdokkaan vaalirahoituksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—3 §
(Kuten HE)

4 §

Ehdokkaan vaalirahoituksen rajoitukset

Ehdokkaan vaalirahoitukseen ei saa vastaanottaa tukea, jonka antajaa ei voida selvittää, lukuun ottamatta tavanomaisesta keräystoiminnasta saatua tukea.

Ehdokkaan vaalirahoitukseen ei saa sisällyttää enempää tukea yhdeltä tukijalta kuin arvotaan 3 000 euroa kunnallisvaaleissa, 6 000 euroa eduskuntavaaleissa ja 10 000 euroa europarlamenttivaaleissa. Tämä ei kuitenkaan koske puolueen rekisteröidyn yhdistyksen antamaa tukea.

Ehdokkaan vaalikampanjan kulut eivät kokonaisuudessaan saa kunnallisvaaleissa ylittää 20 000:tä euroa, eduskuntavaaleissa 100 000:tä euroa, europarlamenttivaaleissa 200 000:tä euroa eivätkä presidentinvaalin ensimmäisessä tai toisessa vaalissa 2 000 000:aa euroa.

5—10 §
(Kuten HE)

11 §

Ennakkoilmoitus

Ehdokkaan tai presidentinvaalissa ehdokkaan asettaneen puolueen ja ehdokkaan asettaneen valitsijayhdistyksen vaaliasiamiehen tai tämän varamiehen on toimitettava viimeistään kuukausi ennen vaalipäivää, kuitenkin aikaisintaan ehdokaslistojen yhdistelmän ja presidentinvaalin ehdokasluettelon laatimisen jälkeen, Valtiontalouden tarkastusvirastolle ennakkoilmoitus, joka sisältää suunnitelman vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista.

Valtiontalouden tarkastusvirasto julkistaa ennakkoilmoitukset viipymättä ilmoitusrekisterissä.

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2009.

Tällä lailla kumotaan ehdokkaan vaalirahoituksen ilmoittamisesta annettu laki (414/2000). Vuoden 2009 europarlamenttivaaleissa sovelletaan kuitenkin tämän lain 2 §:n 2 momentin, 4 ja 6 §:n sekä 7 §:n 2 momentin sijasta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 10 päivänä maaliskuuta 2009

Eero Heinäluoma /sd
Tuula Väättäinen /sd
Satu Taiveaho /sd
Merja Kuusisto /sd
Timo Soini /ps
Kari Rajamäki /sd
Antti Vuolanne /sd
Sirpa Paatero /sd
Marko Asell /sd
Jutta Urpilainen /sd
Maarit Feldt-Ranta /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
Ilkka Kantola /sd
Heli Paasio /sd

Jukka Gustafsson /sd
Tero Rönni /sd
Pia Viitanen /sd
Rakel Hiltunen /sd
Valto Koski /sd
Matti Saarinen /sd
Matti Ahde /sd
Sinikka Hurskainen /sd
Jouko Skinnari /sd
Liisa Jaakonsaari /sd
Antti Kalliomäki /sd
Toimi Kankaanniemi /kd
Päivi Räsänen /kd
Sari Palm /kd